אבל במומין שבגלוי אין יכול לטעון. תימה לרב דמוקי כולה מתני' בכסה וגמלא עליה מדריס בקידקה על תנאי מה שייך לחלק בין מומין שבסתר למומין שבגלוי הואיל והתנה על מנת שאין בה מומין וגרתה לרשב"ל דכשהתנה לא על מומין שבגלוי נתכוין לאותן ראה ונתפייס אלא על מומין שלא ראה נתכוין וכסוס גמי מרחץ באותה העיר אין לן למימר שלא התנה אלא על מומין שאין נגדקין על ידי מרחץ כגון ריח הפה וכפה הקבוע לו זמן וקלי בין ארשות האב בין ארשות הבעל וה"ק אינו יכול לטעון אפי' הבית הבעל ראה אינו מועיל לו כלום: **תבראי. מי** שאנה זו לא שנה זו. *קשה דל"ל אמאי נקט בריש עודה ברשות האב וסיפא בכנסה לרשות הבעל ליפכא דהכי איכא דפליגי ריש"ל וסיפא ס"ל פליגי בהכי דתנא דריש סבר דדוקא עודה בבית אביה צריך להביא ראיה אבל נכנסה לרשות הבעל אינו צריך להביא ראיה דאם אדם מומין הללו כיון שנתארסה היו בה מומין אלו חזקה דממונא אינו מוציא מחזקה דגופא. פירש הר"ב פליגי בהכי דתנא דריש סבר אע"ג דנכנסה לרשות הבעל ואיכא למימר חזקה מן אדם שותה בכוס כו' כשהבית הבעל ראיה הוי מקום מקח טעות דאין אדם מתפייס במומין: **אבל** היכא דליכא חזקה דממונא חזיל בתר חזקה דגופא. פירוש אע"ג דאיכא חזקה אחרת כנגד חזקת הגוף כי הכא דבלאו חזקת ממון יש חזקה אחרת דהעמידנה בחזקת פגויה דדוקא כי איכא חזקת ממון לא אלימא ליה חזקת הגוף כנגד חזקת ממון אבל היכא דליכא חזקת ממון אלימא ליה חזקת הגוף משום חזקות דלי ליכא שום חזקה אחרת כנגדה מאי אתא לאשמועינן פשיטא דחזיל בתר חזקת הגוף כיון דאין דבר מכמישה והיא גמי דמייתי איכא חזקה אחרת כנגדה כמו שאפרש ומיהו תימה לר"י דהיכי מצי למימר דאי לאו חזקת ממון דהכא הוה חזיל ר' יהושע בתר חזקת הגוף והא הוי חדא במקום תרתי דאית לן למימר דהעמידנה בחזקת פגויה וכי תימא דלרבה דעמד אומה בחזקת שלימה והשתא הוא דנעשה מום הרי מום לפניך דכי האי גוונא תקבינן תרתי לריעותא גבי מקוה שנמדד וגמלא חסר דאמרי' כל טהרות שנעשו על גביו למפרע בין ברשות הרבים טמאות משום דאיכא למימר דעמד טמא על חזקתו ואימור לא קבל וכי תימא דעמד מקוה על חזקתו ואימור לא חסר הרי לפניך וגרתה לרשב"ל דחזקת פגויה לא חשיבא כלל חזקה לגבי חזקת הגוף: **ספק** טמא. הקשה רבינו תם מ"מ דרבנן דאמרי טמא דאמאי לא חזלינן בתר חזקה דהא אמרינן בפ"ק דחולין (דף י:) מנא הא מילתא דאמור רבנן אוקי מילתא בתר חזקה ומייתי לה מקרא אומר ר"ת דהכא מיירי כשנזקק לטומאה שהיה בו נגע אחד שאין לו מכוה קודם והיה מוחלט ממנו וקודם שנטהר עולה בו ספק ואחר שנטהר מן הראשון לא נאמר בו אלא ספק זה וכן משמע בשלהי מזיר (דף סה: ושם) דשנזקק לטומאה אחרי והשתא מייתי שפיר לחזיל ר' יהושע בתר חזקה דגופא דהעמידנו בחזקת שלא היה בו נגע אע"ג דאיכא חזקה דהעמידנו בחזקת טומאה כנגדה וה"ג הוה אמרי' לעיל לי לאו חזקה דממונא וא"ת והיכי ילף מהתם דשאני התם דכתיב קרא לדיליף בטוב מזיר מלטהרו לו לטמאו דפתח בו הכתוב לטהרה תחילה וי"ל דמהתם גמרינן והא דלא חזיל רבי יהושע בתר חזקה דגופא ברלוה מדברת ומטוברת בפרק קמא (נעיל יג.) משום דמעלה עשו ביותסין: **שער** לבן קודם לבהרת טהור. דרים מדכתיב שער לבן בבהרת משמע שהבהרת קדמה: **אמר** רבה קיהה וטיהר. רבינו תם גרים *רבא מהניא דהשוכר את הפועלים (ב"מ פו.) בעובדא דרבה בר נחמני: **רישא** כאן נמצאו לא אמרינן דאשה נאמנת אלא היכא דנמצא בעל דומיא דהנושא ליה שנמצאו ברשותו הילכך חזקינן בתר חזקה ממון והיא אומרת משתרסתי נתרסתי ריעותא ברשות הבעל שנשאה ולא מצא לה בתולים ולכך נאמנת לרבן גמליאל דלא איתרע חזקה רשות האב ולחיי בעינן שיכול להיות שנתרסה תחת בעלה דלי בעינן שודאי לא נתרסה משנשאת אף על גב שנכנסה לרשות הבעל איתרע לה חזקת רשות האב הואיל ודאי ברשות אביה נתרסה: וחדא

*אבל במומין שבגלוי אינו יכול לטעון, ואם יש מרחץ באותה העיר אף מומין שבסתר אינו יכול לטעון מפני שהוא בודקה בקרובותיו: **גמ'** טעמא דמייתי האב ראיה הבעל מנין? לא מייתי האב ראיה הבעל, מדלקמן, מני? רבי יהושע היא *דאמר לא מפיה אנו חיין אימא סיפא נכנסה לרשות הבעל הבעל צריך להביא ראיה טעמא דמייתי הבעל ראיה לא מייתי הבעל ראיה האב היכא מהימנא: אתאן לר"ג דאמר נאמנת: אר אלעזר *מי ששנה זו לא שנה זו אמר רבא לא תימא רבי יהושע לא אזיל בתר חזקה דגופא כלל, אלא כי לא אזיל ר' יהושע בתר חזקה דגופא היכא דאיכא חזקה דממונא, אבל היכא דליכא חזקה דממונא אזיל רבי יהושע בתר חזקה דגופא *דתניא *אם בהרת קודם לשער לבן טמא אם שער לבן קודם לבהרת טהור ספק טמא ור' יהושע אומר *בהרה מאי בהרה בהרה טהור אמר רבא אמר רישא כאן נמצאו וכאן היו סיפא נמי כאן נמצאו וכאן היו אתיבת אביי נכנסה לרשות הבעל הבעל צריך להביא ראיה שער שלא תתארס היו בה מומין אלו והיה מקחו מקח טעות עד שלא תתארס אין משתתארס לא ואמאי ליבמא כאן נמצאו וכאן היו אלא מישנתארסה משום דאיכא למימר "חזקה אין אדם שותה בכוס אא"כ בודקו והאי ראה ונתפייס הוא, אבל עד שלא תתארס נמי אלא אמרינן "חזקה אין אדם מיפיים במומין" הבא נמי "חזקה אין אדם מיפיים במומין" אלא מישנתארסה משום דאיכא תרתי "חזקה העמד הגוף על חזקתו, וחזקה אין אדם שותה בכוס אא"כ בודקו והאי ראה ונתפייס הוא מאי אמרת "חזקה אין אדם מיפיים במומין הוי חדא

אין יכול לטעון. דילדא ונתפייס: **גמ'** הבעל מסיים. דאמר הואיל וספק הוא אם הטעתו ואם לאו העמד ממון על חזקתו: **מני רבי יהושע היא דאמר.** בפ"ק דחולין דאמרי' משתרסתי נתרסתי" והוא אומר "עד שלא תרסתיך" לא מפיה אלא נאמנת אלא העמד ממון על חזקתו ולא אזלינן בתר חזקה דגופא דומר הואיל וספק בידיו על שעת אירוסין מה היא, העמד הגוף על חזקתו של קודם לכן והרי טלדה בתולה, והכא נמי לא אמרינן העמד הגוף על חזקתו ובלא ממון טלדה: **אתאן לרבי גמליאל דאמר.** אתם היא נאמנת דחזקה דגופא עדיפא: **תבראי.** קשיא ריש"ל לסיפא: **מי ששנה זו לא שנה זו.** ריש"ל לרבי יהושע והא הדין לנכנסה לרשות הבעל וסיפא לרבן גמליאל וה"ה לעודה בבית אביה שאין לנו טעם לחלק בין עודה בבית אביה לנכנסה לחופה: **לא תימא רבי יהושע לא אזיל בתר חזקה דגופא כלל.** אפי' במקום שאין חזקת ממון עומדת נגדה להכחישה: **היכא דליכא חזקה דממונא.** עומדת לנגדה כי הכא: **טמא.** דהכי כתיב קרא (ויקרא יג) שער לבן בבהרת: **רבי יהושע אומר כהה.** כדמפרש רבה: **כהה טהור.** הרי הוא כהה הנגע ממראהו שהוא טהור ומשם ר' משה הדרשן שמעתי ורבי יהושע היכה מאי היכה אמר רבה היכה ומיהר אמר כלומר היכה בדבר ומחלק עליהם ומיהר [כלומר שנקהו שיעו על אדם שאין מסגיח לדבריו] וכן מצאתי בת"כ ור' יהושע היכה מיהר אלמא העמד הגוף על חזקתו ולא פטמאנו מספק: **רבא אמר רישא כאן נמצאו כאן היו.** רבא מהדר לאוקמא סוגה כרבן גמליאל דלוקמינן הלכתא כוותיה בפרק קמא לעולם חזקה דגופא עדיף וריש"ל טעמא משום דכיון דבבית אביה נמצאו המומין איתרע חזקתיה דאב דאיכא למימר כאן היו קודם אירוסין ובפ"ק נמי פלוגתייהו בנכנסה לרשות הבעל היא ובה אמר רבן גמליאל לא הוריעה חזקת אביה בכך: **משנתארסה לא.** אם הבית הבעל אין אדם מיפיים במומין, אלא משנתארסה משום דאיכא תרתי "חזקה העמד הגוף על חזקתו, וחזקה אין אדם שותה בכוס אא"כ בודקו והאי ראה ונתפייס הוא מאי אמרת "חזקה אין אדם מיפיים במומין הוי חדא

רלוה שרלו בה מומין הללו משנתארסה ובית עולה בבית אביה אלא רלוה היא, ואי טעמא משום כאן נמצאו כאן היו הרי בבית אביה נמצאו אלא על כרחך ריש"ל וסיפא פליגי בהו דלא נמצאו בבית אביה אין לה לתנא דסיפא דהיא נאמנת: **אמר ליה.** לעולם רישא משום כאן נמצאו אלא הוא ומשנתארסה משום דאיכא תרתי והיכא שהבית עדיים שרלו בה מומין הללו משנתארסה בבית אביה משום הכי אלא רלוה היא דאיכא תרתי ליפת כחה אלא העמד הגוף על חזקתו ולא היו בה בשעת אירוסין, שהכל הולך אחר אותה שעה וא"ת הוריעה החזקה הואיל וכאן נמצאו, חזקה אין אדם שותה בכוס אא"כ בודקו ואפי' כאן היו קודם קדושין, זה שהכניסה לחופה, וזו היא שתיית הכוס, בידוע שבדקה ונודע לו ורלה וניפיים: חדא

הא מילתא דאמור רבנן אוקי מילתא בתר חזקה ומייתי לה מקרא אומר ר"ת דהכא מיירי כשנזקק לטומאה שהיה בו נגע אחד שאין לו מכוה קודם והיה מוחלט ממנו וקודם שנטהר עולה בו ספק ואחר שנטהר מן הראשון לא נאמר בו אלא ספק זה וכן משמע בשלהי מזיר (דף סה: ושם) דשנזקק לטומאה אחרי והשתא מייתי שפיר לחזיל ר' יהושע בתר חזקה דגופא דהעמידנו בחזקת שלא היה בו נגע אע"ג דאיכא חזקה דהעמידנו בחזקת טומאה כנגדה וה"ג הוה אמרי' לעיל לי לאו חזקה דממונא וא"ת והיכי ילף מהתם דשאני התם דכתיב קרא לדיליף בטוב מזיר מלטהרו לו לטמאו דפתח בו הכתוב לטהרה תחילה וי"ל דמהתם גמרינן והא דלא חזיל רבי יהושע בתר חזקה דגופא ברלוה מדברת ומטוברת בפרק קמא (נעיל יג.) משום דמעלה עשו ביותסין: **שער** לבן קודם לבהרת טהור. דרים מדכתיב שער לבן בבהרת משמע שהבהרת קדמה: **אמר** רבה קיהה וטיהר. רבינו תם גרים *רבא מהניא דהשוכר את הפועלים (ב"מ פו.) בעובדא דרבה בר נחמני: **רישא** כאן נמצאו כאן היו. גלא מצי למימר דשתא העמד רשות האב על חזקתו דהא איתרע ליה שנמצאו ברשותו הילכך חזקינן בתר חזקה ממון והיא אומרת משתרסתי נתרסתי ריעותא ברשות הבעל שנשאה ולא מצא לה בתולים ולכך נאמנת לרבן גמליאל דלא איתרע חזקת רשות האב ולחיי בעינן שיכול להיות שנתרסה תחת בעלה דלי בעינן שודאי לא נתרסה משנשאת אף על גב שנכנסה לרשות הבעל איתרע לה חזקת רשות האב הואיל ודאי ברשות אביה נתרסה: וחדא

[ע"ל רכנ]

עין משפט נר מצוה

מט א מיי' פכ"ט מהל' אישות הל' ג טוש"ע אה"ע סי' קיז סעי' ס: נ ב מיי' שם טוש"ע שם סעי' ו וסי' לט סעי' ד בסג"ה:

נא ג מיי' שם הל' ד טוש"ע שם סי' קיז סעי' ז:

נב ד מיי' פ"ב מהל' מומלת נרעת הל' ז סמג עשין רלו:

נג ה מיי' שם הל"ט

נד ו מיי' פכ"ה מהל' אישות הל"ו סמג עשין מח טוש"ע אה"ע שם סעי' י:

נוסח מבנה

◇ דיוקים מהמשנה הגאון נוסחת דריש הוא ופיסא כר"ל גאון-ה יתכן

△ הכיולו העמוד בנרך הבר ח בבאור הטעם ע"ש להסביר משנתנו

תת נוסח

הינוי טעת ר' יהושע-מתי לא אנלינן בתר חזקת הגוף

[ע"ל דתנן]

מבנה

△ (מדקה) קושיות

▽ תיובות

תוספות רי"ד

אבל במומין שבגלוי אינו יכול לטעון. ואם יש מרחץ באותו עיר אף במומין שבסתר אינו יכול לטעון מפני שהוא בודק בקרובותיה. פי' האב צריך להביא ראיה אם בא לתבוע כתובה מן האירוסין שיתקנו חכמים לבתולה מאתים סלע הבעל שמאן לכונסה. ואם נכנסה לרשות הבעל שכבר נשאת ורוצה להוציא בלא כתובה מפני מומין שבה הבעל צריך להביא ראיה בעדים שעד שלא תתארס היו בה (וחכ"א) במומין שבסתר דהא ראה ונתפייס הוא: ואמרי' טעמא דמייתי אב ראיה הא לא מייתי אב ראיה מהימן בעל. פי' דאמרי' הואיל וספק הוא אם הטעתו אם לאו העמד ממון על חזקתו מני ר"י הוא דאמר בפ"ק לא מפיה אנו חיין. אימא סיפא נכנסה לרשות הבעל הבעל צריך להביא ראיה טעמא דמייתי הבעל ראיה הא לא מייתי ראיה האב מהימן אתאן לר"ג דאמר הוא נאמנת פי' בכל מידי דאית ליה לתובע חזקה דגופא ולנתבע חזקה דממונא פליגי ר"י ור"ג דר"י אזיל בתר חזקה דממונא והטע"ה. ור"ג אזיל בתר חזקה דגופיה כדתנן בפ"ק הנושא את האשה וכו'. וה"ג במתני' איכא חזקה דגופא לאשה וחזקה דממונא לבעל בין ברישא בין בסיפא ומ"ש דברישא האב צריך להביא ראיה ואי לא מייתי ראיה בעל מהימן ובסיפא צריך הבעל להביא ראיה ואי לא מייתי ראיה האשה נאמנת. ואתא ר"א ואוקמה כתנאי ותבראי מי ששנה זו לא שנה זו רישא ר"י וה"ה לנכנסה לרשות הבעל וסיפא ר"ג וה"ה לעודה בבית אביה שאין לנו טעם לחלק בין עודה בבית אביה לנכנסה לחופה. רבא אמר כאן נמצאו כאן היו. פי' כולה ר"ג היא ורישא דבעל נאמן משום דאמרי' כאן נמצאו וכאן היו דע"כ לא אמרינן דאשה נאמנת אלא היכא דנמצא בעל דומיא דהנושא א"ה ולא מצא לה בתולים שהאשה עומדת במקום הבעל ודמיא לנכנסה לביתו של בעל אבל ברישא כיון דבמקום האשה נמצאו המומין אמרי' כאן נמצאו וכאן היו עד שתביא ראיה לדבריה. ואי קשיא והיכי מצינן למימר דאר"ג דהיכא שנמצא המסתפק במקומה של אשה שאינה נאמנת והא בראוה מעוברת שנמצא הספק באשה עצמה ואפ"ה אמר ר"ג דהיא נאמנת י"ל דהיכא אמרי' כאן נמצאו וכאן היו ולא אולינן בתר חזקה דגופא ה"מ כי קאי באמה דחזקה דממונא דכאן נמצאו שבקיה לחזקה דגופא ואולינן בתר חזקה דממונא אבל היכא דלא קאי באמה חזקה דממונא אף על גב דכאן נמצא הספק אולינן בתר חזקה דגופא:

ח) כלה ד"ל והכמיס דומרים שבגלוי אינו יכול לטעון דהא כלה ונתפייס הוא.

מסורת הש"ס

* נאמרו אלו נה הגה מקבל מספר הנקות שונות לקבל הנוכחי יש: ו) תקבה מאון על הבעל (מהמשנה שמה מוכ שינת בשם (או הנשה) ומתנדים לעני יבי להתחומה ב) תקבה גדולה - הראה הגיע על הקבה ובלא מאון נגלה מאון בגלה ער המאמר בטיאה על הנקות נוספות

[ע' תוס' יבמות יד: ד"ה ולימי] * ראה הסלקיים: [שבת לב: ומיין] בכי לגבר רבנן

התיבות

בתיק הסוקיים הגאו דנה בטלת ר' יהושע

מיר סה: ע"ש ב"מ פו. סנהדרין פז: נדה יט. נגעים פ"ד מי"ל

[עי' תוס' יבמות קי: ד"ה הקומקום וכסנהדרין פז: ד"ה ר' יהושע]

ניר כ"ש

הנקות נוספות שנגרו הקבה על תשובת הבא

ו) הנקה אין שדם טוהה בדום אמ"ל בלבדו (לומר שם הוא הנשמן ומוכר מיום שהגיע ראה המאמין ונ"ל)

ב) הנקה אין אדם מיפיים במומין

* על נה מהוסס סיון הסיבה ונוסף עי' לקמן אי. הקטי לה כ"אמי אמר

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מי ששנה זו וכו' קשה דמ"כ וכו'. ע' שבת לב ע"ב תוס' ד"ה תנא ומ' יבמות י ע"ב תד"ה ולימי:

* כ"ר רבן גמליאל